

accommodatie

Instelling van ogen op ver of dichtbij zien, zodat de beelden scherp op het netvlies komen.

[Oefenvragen accommodatie \(gezichtszintuig\)](#) van **biologie interactief**.

[Accommodatie-animatie](#) van **bioplek**.

adaptatie

1. (In evolutie): elke verandering in bouw of functioneren van een organisme, dat het beter geschikt maakt voor zijn leefmilieu

2. (In fysiologie): een verandering in de gevoeligheid (zowel toename als afname) van een zintuig, zodat het onder extreme omstandigheden goed kan functioneren. Bijv. Het aanpassen van de ogen aan heel sterk of heel zwak licht.

bijziendheid

Het alleen dichtbij kunnen zien - te compenseren met negatieve lenzen.

[Oefenvragen verziend/bijziend \(gezichtszintuig\)](#) van **bio doen**

blinde vlek

Plaats waar de oogzenuw het netvlies verlaat en waar geen kegeltjes of staafjes voorkomen. De blinde vlek bevindt zich aan de neuszijde van de gele vlek.

[Interactief model van het oog](#) van **bio doen**.

chemotaxis

Beweging van een cel als reactie op een chemische prikkel.

diepte (zien)

Verschijsel dat door het zien met twee ogen te schatten is hoever een voorwerp ongeveer verwijderd is. Dit komt doordat de twee ogen enigszins verschillende beeld vormen en de oogbolassen elkaar op een bepaalde manier snijden afhankelijk van de afstand tot het voorwerp.

drempelwaarde

Minimale sterkte van een prikkel die effect heeft.

gele vlek

Gedeelte van het netvlies, waarmee het scherpst kan worden gezien.

iris

Iris of regenboogvlies is het gekleurde vlies rondom de pupil van een oog.

[Interactief model van het oog](#) van **bio doen**.

[Oefenvragen iris/pupil](#) van **bio doen**.

kegeltje

Een van de twee soorten zintuigcellen in het oog. Kegeltjes zijn gevoelig voor kleur. Er zijn drie typen kegeltjes.

[Oefenvragen over staafjes en kegeltjes](#) van **bio**doen.

kleuren (zien)

Het waarnemen van kleuren met behulp van de kleurgevoelige zintuigcellen in de ogen.

kleurenblind

Niet in staat kleuren te zien doordat er een of meerdere typen kegeltjes niet werkzaam zijn.

netvlies

Binnenste laag van het oog, bestaande uit pigmentcellen, zintuigcellen en zenuwceluitlopers.

[Interactief model van het oog](#) van **biologie interactief**.

[Verdiepingsopdrachten over het netvlies](#) van **biologie interactief**.

osmoreceptor

Zintuigcellen die gevoelig zijn voor verandering in osmotische waarde (bijvoorbeeld van het bloed).

pigmentcel

Cel in het netvlies, die kleurstof bevat en het licht dat in het oog binnenvalt absorbeert.

prikkel

Vanuit het milieu (intern of extern) inwerkende toestand of gebeurtenis.

prikkel, adequate prikkel

Prikkel waarvoor een zintuig de laagste drempelwaarde heeft.

prikkeldrempel

Situatie waardoor alleen prikkels boven een bepaalde sterkte (drempelwaarde) effect hebben.

pupil

Opening in de iris, waardoorheen het licht in het oog komt.

[Interactief model van het oog](#) van **bio**doen.

[Oefenvragen iris/pupil](#) van **bio**doen.

pupilreflex

Reflex waarbij de pupil afhankelijk van de lichthoeveelheid vernauwd of verwijd wordt.

[Animatie pupilreflex](#) van **bio**plek.

retinine

Stof die ontstaat als staafjesrood door het licht wordt ontleed.

rodopsine

Staaftjesrood, lichtgevoelige stof in de staafjescellen van het netvlies.

rond venster

Vliezig membraan tussen het middenoor en het slakkenhuis, is het einde van de trommelholtetrap.

slakkenhuis

Gedeelte van het gehoororgaan, waarin vloeistoftrillingen worden omgezet in impulsen. In het slakkenhuis bevindt zich het orgaan van Corti.

spierspoeltje

Zintuigcel in een spier die geprikkeld wordt door uitrekking van de spier.

staafje

Staaftvormige lichtgevoelige zintuigcel in het netvlies, die een rol speelt bij het zien bij weinig licht. Staaftjes hebben een lage drempelwaarde en liggen rondom de gele vlek.

[Oefenvragen over staaftjes en kegeltjes](#) van **bio**doen.

staar

Oogziekte waarbij het gezichtsvermogen afneemt doordat de lens ondoorzichtig wordt. Staar komt vooral bij ouderen voor.

stereoscopie

Het kijken met twee ogen en daardoor diepte zien.

stimulatie

Prikkeling

stimulus

Prikkel

tactiel

Op de tastzin betrekking hebbend.

thermoreceptor

Zintuigcel die geprikkeld wordt door veranderingen in temperatuur.

verziendheid

Het alleen in de verte kunnen zien, te compenseren met positieve lenzen.

[Oefenvragen verziend/bijziend \(gezichtszintuig\)](#) van **bio**doen.

zintuig

Orgaan dat veranderingen in het interne of externe milieu registreert.

zintuigcel

Cel die onder invloed van prikkels impulsen opwekt.